

2023/2124(INI)

19.9.2023

JELENTÉSTERVEZET

az uniós cselekvési tervről: A tengeri ökoszisztémák védelme és helyreállítása
a fenntartható és reziliens halászat érdekében
(2023/2124(INI))

Halászati Bizottság

Előadó: Niclas Herbst

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS	9

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

az uniós cselekvési tervről: A tengeri ökoszisztémák védelme és helyreállítása a fenntartható és reziliens halászat érdekében (2023/2124(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az „Uniós cselekvési terv: A tengeri ökoszisztémák védelme és helyreállítása a fenntartható és reziliens halászat érdekében” című, 2023. február 21-i bizottsági közleményre (COM(2023) 102),
- tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság „A halászati erőforrások megőrzését és a tengeri ökoszisztémák védelmét célzó cselekvési terv” című, 2023. július 12-i véleményére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre, és különösen annak a mezőgazdasági és halászati közösségek megfelelő életszínvonalának biztosításáról szóló 39. cikkére, valamint az arányosság elvéről szóló 5. cikkére,
- tekintettel a 2015. december 12-i Párizsi Megállapodásra és különösen annak 2. cikke (1) bekezdésének b) pontjára az éghajlatváltozás káros hatásaihoz való, az élelmiszertermelést nem veszélyeztető módon történő alkalmazkodásról,
- tekintettel az 1328/2019. és a 0406/2020. számú petíció alapján készült, a Balti-tengerben található vegyszermaradványokról szóló, 2021. április 27-i állásfoglalására¹;
- tekintettel az Európai Parlament és a Tanács 2016. december 14-i (EU) 2016/2336 rendeletére a mélytengeri állományoknak az Atlanti-óceán északkeleti részén történő halászatára vonatkozó egyedi feltételek és az Atlanti-óceán északkeleti részének nemzetközi vizein folytatott halászatra vonatkozó rendelkezések megállapításáról, valamint a 2347/2002/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről²,
- tekintettel a Mezőgazdasági és Halászati Tanács 2023. március 20-i ülésén előterjesztett tagállami álláspontokra,
- tekintettel a fenntartható, reziliens és versenyképes halászati és akvakultúra-ágazatra vonatkozó halászati politikai csomagról szóló, 2023. június 26-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel Sinkevičius biztos 2023. április 3-i levelére a „Krabbenfisherei” néven ismert fenékvonóhálóval történő rákhalászatra vonatkozó cselekvési terv jogi következményeiről,
- tekintettel a meglévő mélytengeri halászati területek meghatározásáról és a veszélyeztetett tengeri ökoszisztémák ismert vagy valószínű előfordulási területeire

---

¹ [HL C 506., 2021.12.15., 9. o.](#)

² [HL L 354., 2016.12.23., 1. o.](#)

vonatkozó jegyzék összeállításáról szóló, 2022. szeptember 15-i (EU) 2022/1614 bizottsági végrehajtási rendeletre³,

- tekintettel az Indiai-óceán déli részére vonatkozó halászati megállapodás (SIOFA) hatálya alá tartozó területen alkalmazandó állománygazdálkodási, állományvédelmi és ellenőrzési intézkedések megállapításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról szóló 2023. július 11-i állásfoglalására⁴,
  - tekintettel a Bizottság elnökének, Ursula von der Leyennek az Unió 2023. évi helyzetéről szóló, az Európai Parlament 2023. szeptember 13-i plenáris ülésén tartott beszédére,
  - tekintettel a nyílt tengerek védelméről szóló, 2023. június 19-i ENSZ-egyezményre és a Kunming-Montreal globális biodiverzitás-megőrzési keretstratégiára,
  - tekintettel az európai angolnaállomány helyreállítására vonatkozó intézkedések megállapításáról szóló, 2007. szeptember 18-i 1100/2007/EK tanácsi rendeletre⁵,
  - tekintettel Halászati Bizottságának az európai angolnaállomány helyreállítására vonatkozó intézkedések megállapításáról szóló 1100/2007/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló jelentéstervezetere⁶,
  - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
  - tekintettel a Fejlesztési Bizottság véleményére,
  - tekintettel a Halászati Bizottság jelentésére (A9-0000/2023),
- A. mivel sürgősen fokozni kell a tengeri ökoszisztémák hanyatlásának megfordítására irányuló uniós szintű fellépést azáltal, hogy lehetőség szerint kezelni kell a természeti folyamatokból és az emberi tevékenységből eredő terhelést, támogatni kell egyes halállományok helyreállítását, valamint ösztönözni kell a tudományos tanulmányokat és minden olyan kutatást és fejlesztést, amely a fenntartható halászat és akvakultúra biztosítására irányul;
- B. mivel jelenleg már 23 uniós jogszabály és – a közleményeket, stratégiákat és rendeleteket is figyelembe véve – több mint 40 szöveg szól a természet helyreállításáról, valamint számos jogszabály vonatkozik a környezetre és a halászatra;
- C. mivel az (EU) 2022/1614 bizottsági végrehajtási rendelet 87 területet zárt le valamennyi tengerfenékkal érintkező halászeszközzel folytatott mélytengeri halászat elől az Atlanti-óceán északkeleti részének uniós vizein, amelyek teljes területe 16 419 km² és a 400 és 800 méter közötti mélységű területek 17 %-a;

A környezet védelme és a fenntarthatóság

---

³ [HL L 242., 2022.9.19., 1. o.](#)

⁴ Elfogadott szövegek, P9_TA(2023)0265.

⁵ HL L 248., 2007.9.22., 17. o.

⁶ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/PECH-PR-749918_EN.pdf.

1. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy bár az EU halászati ágazata jelentős erőfeszítéseket tesz és előrelépések történnek a tengeri ökoszisztémák védelme és fenntarthatóvá tétele terén, az óceánok továbbra is ki vannak téve az éghajlatváltozásnak, az elsavasodásnak és a különböző szennyező anyagok – például nitritek, műanyagok és egyéb tengeri hulladékok, vagy szárazföldi tevékenységekből eredő hulladékok – által okozott szennyezéseknek, amelyek kívül esnek a halászok ellenőrzésén, ugyanakkor komoly veszélyt jelentenek a megélhetésükre és a tengeri ökoszisztémákra;
2. a halászati és környezetvédelmi politikákban érintett összes érdekelt félhez hasonlóan úgy véli, hogy az egészséges tengeri ökoszisztémák egészségünk, társadalmunk és gazdaságunk javát szolgálják, és elengedhetetlenek a bolygó és a rájuk támaszkodó lakosság számára;

A meglévő szabályozással koherens megközelítés

3. úgy véli, hogy Sinkevičius biztos cselekvési tervéből hiányzik az a fajta megközelítés, amely koherenciát biztosítana más bizottsági prioritásokkal és stratégiákkal, mint például az élelmezésbiztonság biztosítása, az EU stratégiai autonómiája, egyenlő versenyfeltételek a nem uniós országokkal, vagy az emelkedő árak elleni küzdelem, a közös halászati politika (KHP) szociális dimenziójának fokozása, valamint a gazdasági növekedés és a foglalkoztatás erősítése;
4. Emlékeztet arra, hogy a cselekvési tervnek koherensnek kell lennie a közös halászati politika célkitűzéseivel, amelyek biztosítják, hogy a halászati és az akvakultúra-tevékenységek környezeti szempontból hosszú távon fenntarthatóak legyenek, végzésük összhangban legyen a gazdasági, a társadalmi és a foglalkoztatási előnyök elérésére irányuló célkitűzésekkel, valamint hogy hozzájáruljanak az élelmiszerellátás biztosításához;

A természet helyreállítása

5. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy nincs koherencia a cselekvési terv címe és az abban ismertetett javaslatok között, amelyek főként a fajokat és élőhelyeket érintő halászati gyakorlatok megváltoztatására összpontosítanak anélkül, hogy foglalkoznának a halászati technikák és gyakorlatok, valamint az ökoszisztémák védelme vagy helyreállítása közötti összhang lehetőségével;

Védett tengeri területek

6. hangsúlyozza, hogy a védett tengeri területek méretük, fajaik, élőhelyeik és célzott ökoszisztémáik tekintetében változatosak, és nem szabad egységes területeknek tekinteni őket; ezért úgy véli, hogy a cselekvési terv által támogatott megközelítés túlságosan leegyszerűsített, különösen amiatt, hogy bizonyos halászfelszerelések általános tilalmára tesz javaslatot, így azt a benyomást kelti, hogy minden védett tengeri területet azonos módon kell kezelni; kéri, hogy találjanak egyensúlyt a hagyományos halászati területek lezárásának növelésére irányuló javaslat és a halászati tevékenység fenntartása között;
7. úgy véli, hogy a védett tengeri területek és az összes szigorúan védett terület léte nem öncélú, és hogy e területek védettként való kijelölése nem akadályozza meg a külföldi

flották – például a galapagos természetvédelmi terület körüli kínai flotta – rossz gyakorlatait;

Fenekvonóhálós halászat

8. úgy véli, hogy a halászati övezetek fenékvonóhálós halászhajók előli lezárása nem egyszerűen a halászhajók áthelyezéséről szól, hogy azok máshol folytathassák a halászatot, mivel ez a megközelítés nem veszi figyelembe egyebek közt sem a halászok tengerfenékre vonatkozó ismereteit, sem a szomszédos területeken tartózkodó más halászhajók jelenlétét, amelyek a halászterületek közötti átfedést okozhatnak, és az erőforrások helyi túlhalászásához és a munkakörülmények romlásához vezethetnek;
9. úgy véli, hogy az ugyanazon halászati technikára vonatkozó cselekvési terven belüli és azon kívüli kezdeményezések megsokszorozódása megkérdőjelezi a Bizottság intézkedéseinek koherenciáját és kiszámíthatóságát, tekintve, hogy a Bizottság teljes tilalmat szándékozik végrehajtani egy bizonyos halászati technikára vonatkozóan, ám ez a szándéka a számos intézkedés során felhígul;
10. úgy véli, hogy a túl sok többé-kevésbé rövid távú fellépés rontja azon kezdeményezések koherenciáját és legitimitását, amelyeknek konszenzus tárgyát kellene képezniük, figyelembe véve a társadalmi-gazdasági, műszaki és tudományos szempontokat;
11. hiányolja a cselekvési terv egyes aspektusainak következményeire vonatkozó perspektívát, és megjegyzi, hogy a cselekvési tervet anélkül tették közzé, hogy megvárták volna például a korábbi javaslatokról szóló tudományos és társadalmi-gazdasági következtetéseket;

Angolna

12. hangsúlyozza az angolnaállomány kezelésének összetettségét és sokféleségét, amely nem korlátozódik egyetlen tengerközpontú megközelítésre; kiemeli, hogy az éves halászati lehetőségekre való összpontosítás során figyelmen kívül maradnak olyan fontos tényezők, mint a vándorlás előtt álló akadályok, az élőhelyek minősége, valamint az illegális fogások és kereskedelem; hangsúlyozza, hogy az angolnaállomány védelméről szóló rendelet holisztikus és átfogó megközelítést alkalmaz, amely egyaránt felöleli az angolna tengeri és édesvízi életszakaszát, és egyaránt foglalkozik az angolnaállományra gyakorolt halászati és nem halászati hatásokkal;
13. hangsúlyozza, hogy az angolnarendelet hatályán kívül hozott intézkedések aláássák az elfogadott politika koherenciáját; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az (EU) 2023/194 tanácsi rendelet⁷ az érdekelt felekkel folytatott megfelelő konzultáció vagy a társadalmi-gazdasági hatásokra vonatkozó hatásvizsgálat nélkül hat hónapos tilalmi időszak bevezetésével korlátozta az angolna halászatát; ezért úgy véli, hogy a cselekvési tervben bejelentett további korlátozó intézkedések végrehajtása előtt elemezni kell a faj helyreállítását és az invazív fajok elleni küzdelemben betöltött lehetséges szerepét;

---

⁷ [A Tanács \(EU\) 2023/194 rendelete \(2023. január 30.\) bizonyos halállományok tekintetében az uniós vizeken, valamint az uniós halászhajók tekintetében egyes nem uniós vizeken alkalmazandó halászati lehetőségeknek a 2023. évre történő meghatározásáról, valamint egyes mélytengeri halállományok tekintetében az ilyen halászati lehetőségeknek a 2023. és 2024. évre történő meghatározásáról \(HL L 28., 2023.1.31., 1. o.\)](#)

A cselekvési tervre adott tagállami reakciók

14. megjegyzi, a tagállamok képviselői számos olyan nyilatkozatot és egyértelmű kijelentést tettek, amelyben kritizálták a cselekvési tervet és az ahhoz kapcsolódó bizonytalanságokat, és elutasították a védett tengeri területeken történő fenékvonóháló halászat tilalmát;
15. figyelembe veszi a tagállamok vagy regionális hatóságok – például a Xunta de Galicia – által az Európai Unió Bírósága előtt a cselekvési tervhez kapcsolódó intézkedések ellen folytatott jogi eljárásokat, kiemelve bizonyos intézkedések aránytalanságát;

A cselekvési terv jogi értelmezésével kapcsolatos tisztázatlan bizottsági álláspont

16. megjegyzi, hogy bár a cselekvési terv jogilag nem kötelező erejű, végrehajtása jelentős társadalmi-gazdasági költségekkel jár a tagállamok és flottáik számára, mivel rendeletek, iránymutatások, elemzések, ütemtervek, tanulmányok, jelentések és kezdeményezések formájában 90 intézkedést tartalmaz;
17. megállapítja, hogy a cselekvési terv jogi következményeit illetően a Bizottság álláspontja zavarba ejtően tisztázatlan, tekintve, hogy számos ellentmondásos nyilatkozatot tett, különösen a Parlament Halászati Bizottságában; úgy véli, hogy ez káros hatással volt a halászati ágazat számos ágazatára, például a barna garnélarák-ágazatra egy olyan időszakban, amikor a jelenlegi válságokhoz kapcsolódó bizonytalanságok egyébként is súlyként nehezednek a közhangulatra;
18. sajnálatát fejezi ki a cselekvési terv kötelező erejű hatásaival kapcsolatban a Bizottságon belül – és különösen a Tengerügyi és Halászati Főigazgatóság és a Környezetvédelmi Főigazgatóság részéről – tett ellentmondó nyilatkozatok miatt;

Társadalmi-gazdasági szempontok és élelmezésbiztonság

19. támogatja a Bizottság elnökének az Unió helyzetéről szóló 2023. évi beszédében tett javaslatát, amely szerint minden új jogszabályt versenyképességi ellenőrzésnek kell alávetni; kéri, hogy a cselekvési terv és a halászattal kapcsolatos javaslatok és egyéb kezdeményezések tartalmazzák a társadalmi-gazdasági hatásuk és a part menti közösségekre gyakorolt hatásuk versenyképességi vizsgálatát;
20. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a cselekvési tervet nem kíséri társadalmi-gazdasági tanulmány, hatásvizsgálat vagy közbenső jelentés, és hogy az nem javasol semmilyen további, a zöld és az energetikai átállás finanszírozására irányuló intézkedést;
21. kéri egy olyan cselekvési terv kidolgozását, amely a közös halászati politikával együtt hozzájárul a termelékenység növekedéséhez, a halászati ágazatban – és ezen belül a kisüzemi halászati ágazatban – dolgozók tisztességes életszínvonalához, valamint a stabil piacokhoz, és amely az élelmezésbiztonság vagy a szuverenitás veszélyeztetése nélkül biztosítja az élelmiszerek elérhetőségét;
22. üdvözli a Bizottságnak a szabadidős horgászat hatásaira vonatkozó adatgyűjtésre irányuló felhívását, de hangsúlyozza, hogy a fenntartható szabadidős halászati tevékenységek gazdasági és társadalmi hatásait is figyelembe kell venni;

Nemzetközi fellépés és kölcsönösség

23. különös tekintettel arra, hogy az EU az általa fogyasztott hal 70%-át importálja, alapvető fontosságúnak tartja, hogy minden korlátozás – akár a cselekvési terven alapul, akár nem – automatikusan megjelenjen az Unión kívüli országokból importált termékek vonatkozásában is, így biztosítva a belső és külső politikák következetességét, valamint az uniós és nem uniós szereplők közötti egyenlő versenyfeltételeket;
24. hangsúlyozza, hogy a mobil fenékhálózathoz tartozó fogások az összes európai fogás 25%-át teszik ki, és hogy a fenékvonóhálós halászattal kapcsolatos tényleges uniós szintű intézkedések nem vezethetnek az import növekedéséhez, különösen akkor, ha a külföldi flották fenékvonóhálót használnak;

A halászati ágazat példamutatása

25. támogatja a halászati ágazat folyamatosan erőfeszítéseit, amelyeket a halászati technikák javítása és környezeti hatásainak csökkentése érdekében tesz anélkül, hogy megvárná a Bizottság cselekvési terveit; kiemeli a fajállományok halászati tevékenységek fenntartása melletti helyreállításának pozitív példáit különböző védett területeken, ami a halászati ágazat érdekelt felei jelentős szerepének köszönhető;

A cselekvési tervben szereplő felhatalmazáson alapuló jogi aktusok

26. emlékeztet arra, hogy elutasította a SIOFA-ról szóló felhatalmazáson alapuló jogi aktust, és megerősíti elkötelezettségét a cselekvési tervhez kapcsolódó bármely jövőbeni felhatalmazáson alapuló vagy végrehajtási jogi aktus alapos vizsgálata mellett;

o

o o

27. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

INDOKOLÁS

Tény, hogy az Európában fogyasztott tengeri élelmiszerek 70%-a importból származik. Az európai halászok a világ legszigorúbb szabályai szerint működnek, amelyek minden halászati kategóriában és munkavégzés során szabályozzák tevékenységeiket, így példamutató szerepet töltenek be, és mindenekelőtt garantálják a legjobb halászati gyakorlatok alkalmazását.

Az európai társjogalkotóknak, köztük az Európai Parlamentnek kell garantálnia az egyensúlyt bizonyos gyakorlatok szükséges átalakítása során, amelynek oka elsősorban az éghajlatváltozás, de számos többé-kevésbé kiszámítható tényező – káros fajok, csökkenő állományok, de még az óceánokról rendelkezésre álló jobb adatok – is közrejátszik benne.

A cselekvés nem tiltást jelent. A cselekvés nem forradalmat jelent. A cselekvés nem jelentheti azt, hogy eszméket és politikai programokat kényszerítenek az európai szereplőkre párbeszéd nélkül, és ami még rosszabb: az ő kárukra.

Következetlennek és aggasztónak tűnik az Európai Bizottság bénultsága a halászokkal folytatott párbeszédben, miközben cselekvést szorgalmaz! Semmilyen intézkedésre nem kerülhet sor az ember és az óceán kapcsolatának őrzői, azaz a helyi halászok és a kisüzemi halászat nélkül.

Számos nagy veszély fenyegeti az óceánokat: a környezetszennyezés, az óceánok felmelegedése, a műanyagok és az éghajlatváltozás – és ezek hatásai éppoly láthatóak: fokozódó eutrofizáció, elsavasodás, az óceánok felmelegedése, a műanyagszennyezés vagy bizonyos esetekben a ragadozó madarak számának ellenőrizetlen növekedése. De ott, ahol az európai intézmények a halászati ágazattal és a halászokkal szorosan egyeztetve jártak el, előrehaladás tapasztalható, és egyre több a jó hír. Például jelentős javulás tapasztalható az uniós tengerek halállományának állapotában, és számos, tanúsítottan fenntartható művelet zajlott a halászatokban. Az elmúlt 20 évben jelentősen nőtt a halbiomassza az Atlanti-óceán északkeleti részén, és a Halászati Tudományos, Műszaki és Gazdasági Bizottság (HTMGB) legutóbbi jelentése (STECF 22-01 ad hoc) szerint 2020-ban megközelítőleg 35%-kal volt nagyobb, mint 2003-ban. Ezzel párhuzamosan jelentősen csökkent a halászati állománypusztulás mértéke, és a túlhalászott állományok száma is csökken.

Az Európai Bizottság cselekvési tervét övező kaotikus kommunikáció és a Bizottságon belüli zavaros helyzet sajnos nagy szerepet játszottak abban, hogy azt az utolsó esély tervévé tegyék, amely lesöpörné az asztalról a jelenlegi jó gyakorlatokat, a társadalmi-gazdasági kérdéseket és a halászati ágazat álláspontjait, és amely korlátozó következményekkel járna a tagállamokra nézve a Bíróság előtt. Az Európai Bizottság következő ciklusának el kell kerülnie az efféle buktatókat, és nem csinálhat politikai kérdést egy olyan fontos kérdésből, mint az óceánok. A cselekvési terveket sikerekre és kudarcokra, az európai halászati ágazat áldozataira és erőfeszítéseire kell építeni. A cselekvési tervek célja nem lehet az európai halászat importtal való felváltása, különösen az ukrajnai háború óta, amely felnyitotta az európaiak és mindenekelőtt a világ szemét a stratégiai autonómia és az élelmezésbiztonság biztosításának szükségessége tekintetében, éppúgy, mint a mezőgazdaság esetében.

Végül, és ez is egy fontos szempont. Tudnunk kell, miről beszélünk. Támaszkodjunk a tudományos kutatásokra is, amelyek a halászati tevékenységekkel együtt már most is

hozzájárulnak ahhoz, hogy az európai halászati politika a tudományon és a valóságon alapuló, példaértékű politika legyen. A vitákból és az álláspontokból olykor hiányzik a racionalitás; egyesek inkább tiltani akarnak, semmint megértenék, hogy az emberi tevékenységek és az óceánok védelme korlátozásokkal vagy szervezéssel is tökéletesen összehangolható. Bizonyos, európai szinten jól szabályozott tevékenységek betiltása gyakran a rossz gyakorlatok külföldi engedélyezéséhez vezet.

Például egy négyéves kutatási projekt során szorosan nyomon követték, milyen hatással van a barna garnélarák halászata az uralkodó élőhelytípusokra a Watt-tengeri Nemzeti Park területén, az Északi-tenger németországi partja mentén. Ez magában foglalta a barna garnélarák halászata által okozott rövid távú hatások és hosszú távú változások vizsgálatát is. Az eredmény: a barna garnélarák halászata csak csekély hatással van a tengerfenékre. Ahol fajszerű hatásokat tapasztaltak, ezek csak rövid életűek voltak. Ezek az eredmények azonban nem új keletűek. Amikor a német északi-tengeri partvidék két nemzeti parkját létrehozták, átfogó vizsgálat zajlott a barna garnélarák halászatának hatásáról, a Watt-tengeri ökoszisztéma-kutatás néven. Az akkori zárójelentésben a szerzők arra a következtetésre jutottak, hogy a barna garnélarák halászatának közvetlen hatásai csak rövid távúak.

Összefoglalva, a védett tengeri területeknek eltérő természetvédelmi céljai vannak. Gyakran nem kifejezetten a tengerfenék, hanem a természeti erőforrások, például emlősök, madarak vagy teknősök védelmére hozták létre őket. A gazdálkodási intézkedéseket a mindenkori helyi viszonyokhoz igazítják.

Ezért a cselekvési tervnek transzverzális és holisztikus megközelítést kell követnie, és nem összpontosíthat kizárólag a halászati tevékenységekre, azokat tekintve az összes probléma egyedüli felelősének.